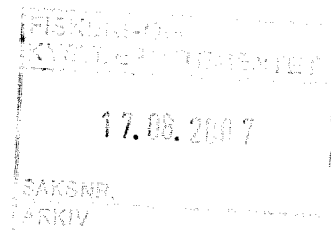

Sparebankforeningen
The Norwegian Savings Banks Association

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.
200700472

Deres brev
22.05.2007

Vår ref. Dato
2007/00328/RF (FNH) 13.08.2007
2003 00157 SLL/- (Spbf)

Høringsuttalelse - om behandling av fisketillatelser ved konkurs, tvangssalg mv.

Det vises til departementets brev 22.05.07 vedlagt høringsnotat med forslag til ny forskrift for behandling av fisketillatelser ved konkurs, tvangssalg mv. Sparebankforeningen og Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) avgir med dette felles høringsuttalelse. Vi søkte om og fikk innvilget utsatt høringsfrist til 17.08.2007.

Overordnede synspunkter

- Sparebankforeningen og FNH er positive til at gjeldende forvaltningspraksis og instruksjoner blir tydeliggjort gjennom en ny forskrift.
- Forslaget løser imidlertid ikke den grunnleggende problemstillingen om bankene trygt kan gi finansiering basert på at fiskeritillatelsenes verdi følger fartøyet som panteobjekt ved konkurs.

Departementet foreslår med denne høringen en ny forskrift for behandling av fisketillatelser ved konkurs og tvangssalg mv. Forslaget til ny forskrift medfører i følge høringsnotatet ingen særlige endringer i gjeldende rett og etablert praksis, men vil klargjøre gjeldende rett og forvaltningspraksis som er etablert over år gjennom instruksjoner og enkeltvedtak.

Sparebankforeningen og FNH er positive til at gjeldende forvaltningspraksis og instruksjoner blir tydeliggjort gjennom en ny forskrift. Ved at regelverket forskriftsfestes vil det bidra til en forenkling for næringsaktørene, og regelverket gjøres mer tilgjengelig. For banker som lånegivere til næringen vil det være et bidrag til en enklere kredittvurderingsprosess. Departementet opplyser i høringsnotatet at det har vært en rekke tvister rundt etablert praksis. Vi er enig med departementet i at økt tilgjengelighet gjennom en klar forskrift vil være

prosessedpendende. Samtidig må en forvente at antall henvendelser til forvaltningen reduseres når regelverket tydeliggjøres gjennom en forskrift.

Vi merker oss at departementet i høringsnotatet understreker at en ved å forskriftsfeste etablert praksis understreker sikkerheten for kredittgiver i forbindelse med tvangssalg av fiskefartøy. Vi kan imidlertid ikke se at forslaget løser den grunnleggende problemstillingen om bankene trygt kan gi finansiering basert på at fiskeritillatelsenes verdi følger fartøyet som panteobjekt ved konkurs, noe vi vil komme tilbake til senere i høringsuttalelsen.

Kommentarer til høringsnotatet og forskriftsutkastet

Vi er som nevnt positive til at gjeldende praksis tydeliggjøres gjennom en ny forskrift. Det er imidlertid forhold i høringsnotatet som vi mener er uklart og det bør etter vårt syn også gjøres noen endringer i selve forskriftsteksten.

I høringsnotatet anvendes uttrykket "tvangssalgboet" (f.eks. 2. avnitt på side 9 og nederst på side 10). Vi er usikker på om terminologien her er dekkende – og meningsinnholdet fremstår for oss som noe uklart.

Høringsnotatet bygger på tilfølgetakelsen av tvangssalgsbegjæringen som avgjørende for om utskifting kan søkes. Vi gjør oppmerksom på at det kan gå lang tid fra begjæring om tvangssalg fremsettes til den eventuelt tas til følge. Dette åpner også opp for trenering fra pantsetters side. Det bør vurderes om begjæringstidspunktet heller bør legges til grunn.

Vi er også usikre på om høringsnotatet anvender uttrykket "tiltredelse" riktig (bl.a. i 1. avsnitt på side 9, tredje strekpunkt). Vi vil anta at uttrykket "tvangsbruk" er mer dekkende her.

Vi stiller oss noe undrende til det som det gjøres rede for på side 11, fjerde avsnitt. Etter vårt syn må det avgjørende her være om man er panthaver eller ei i fartøyet.

§ 2 (panthaver skal være orientert ved visse typer søknader)

Andre ledd bør endres slik at det uttrykkelig fremgår at bekreftelsen må komme fra panthaver.

§ 3 (fartøyeier mister adgangen til å kunne få innvilget søknad om utskifting eller salg for fortsatt drift)

I første setning bør ordlyden "tatt til følge" erstattes med "er fremmet".

§ 4 (behandling av fisketillatelsene ved tiltredelse av panterett i fiskefartøyet)

Her må etter vårt syn henvisningen til "tiltredelse" fjernes i første setning. Jamfør vår kommentar til høringsnotatet over, vil vi anta at uttrykket "tvangsbruk" er mer dekkende. Alternativt kan uttrykket erstattes med overføring i henhold til konkurslovens § 117C Overføring til panthaver. Videre mener vi "i selskapet" bør erstattes med "av fartøyet" i første setning.

§ 6 (salg av fartøyet)

Denne paragrafen har henvisninger til tvangsauksjon. Vi vil bemerke at reglene bør gjelde alle tvangssalg - også de som går gjennom medhjelper.

Avslutningsvis vil vi her bemerke at når en juridisk person, for eksempel et aksjeselskap er fartøyeier (og låntaker/pantsetter) og fiskerirettighetene er knyttet til en fysisk person ("aktiv fisker"), kan det oppstå problemer i en misligholdssituasjon dersom fiskeren råder over fiskerirettighetene. Etter vår mening burde denne situasjonen også vært omtalt og tiltak vurdert i den nye forskriften.

Pant i fiskeritillatelser

Sparebankforeningen og FNH har sammen med Innovasjon Norge i tidligere korrespondanse med departementet pekt på at det er behov for lovendring for å få fjernet en usikkerhet som er oppstått blant kreditorer med hensyn til pantesikkerheten ved finansiering av fiskefartøyer, jf. blant annet vårt brev 4. februar 2005.

Loven gir pr. i dag ikke uttrykkelig adgang til å ta pant i fiskeritillatelsene og heller ikke på annen måte sier loven eksplisitt at del av verdien av et fiskefartøy som skriver seg fra de tillatelser som er knyttet til et fartøy, er en del av panteverdien. I praksis har dette ikke vært avgjørende så langt. Selv om panteretten i utgangspunktet har vært direkte knyttet til selve fartøyet og registrert som heftelse i dette, har det i langvarig, fast praksis fungert slik at fiskeritillatelsene har fulgt fartøyet ved en eventuell eiendomsovergang (også ved tvangssalg og salg etter en konkurs). Dette har i mange tilfeller hatt sterk innvirkning på fartøyenes verdi ved salg og panthavers dekning, noe som også har vært vesentlig for finansnæringens vurdering av panteverdiene i fiskefartøyer.

Det har ved flere anledninger og i økende grad fremkommet synspunkter fra bostyrere om at merverdien av fartøyet forbundet med de tilknyttede tillatelser burde tilfalle boet til fordeling blant kreditorfellesskapet, og ikke panthaveren i fartøyet. Hittil har ingen initiativ i denne retning vært rettskraftig avgjort i domstolene. Selv om bankene og Innovasjon Norge mener at hele salgsvederlaget fra et fartøy, det vil si også den del som måtte relatere seg til fiskeritillatelsene, skal tilkomme panthaver innenfor dennes obligasjoner, er det likevel skapt betydelig usikkerhet blant långiverne/panthaverne om hva som eventuelt vil kunne bli utfallet av en rettssak om dette. Denne usikkerheten får dermed innvirkning på de kredittvurderinger som løpende må foretas i forbindelse med låneengasjementene på dette området. Dette vil selvsagt ikke bare være til ulempe for bankene, men i høy grad også for fiskebåtrederne og deres interesser som låntakere.

Forslaget til ny forskrift fjerner ikke denne usikkerheten. I våre innspill til departementet av 4. februar 2005 og 9. februar 2006 skisserte vi en løsning for hvordan den rettslige usikkerheten som er oppstått kan løses gjennom et tillegg i sjølovens § 45, ved et nytt sjettedde som sier at der det er pant i fartøy med fiskeritillatelser, skal tillatelsene følge med fartøyspantet. Vi mener at en slik lovendring ikke vil innebærer noe vesentlig avvik fra de løsninger som hittil har vært praktisert ved pantsettelse og realisasjon av fiskefartøyer, det vil si at hele fartøyets verdi, inkludert verdien av fiskeritillatelsene, er noe panthaver om nødvendig kan få dekning av. Vi kan heller ikke se at vår foreslåtte ordning endrer forvaltningens godkjennelses- og kontrollmyndighet i forhold til det som gjelder i dag.

I brev 20. april til de tre organisasjonene konkluderer departementet med at det ikke er grunnlag for å arbeide videre med dette spørsmålet. Sparebankforeningen og FNH vil be om at departementet ser på dette spørsmålet på nytt. Ny forskrift kodifiserer bare gjeldende praksis. Den fjerner ikke usikkerheten som kredittgiver har med hensyn til pantesikkerheten.

Sparebankforeningen
The Norwegian Savings Banks Association

Avsluttende kommentarer

Fiskebåtnæringen er en svært kapitalintensiv næring. Foruten stabil og god inntjening og solid egenkapital har næringen behov for tilførsel av lånekapital for å opprettholde en moderne fiskebåtflåte både med hensyn til fangsteffektivitet og sikkerhet. Den vedvarende og helt nødvendige strukturtilpassningen i næringen understreker også dette behovet.

Bankene har vært og vil fortsatt være en viktig aktør for utviklingen av fiskerinæringen, både som kredittyttere og som finansielle rådgivere. Som kredittyttere er det viktig for bankene at fartøynæringen har rammebetingelser som sikrer en effektiv utnyttelse av kapitalen samt stabil og god lønnsomhet. Bankenes vilje til å yte kreditt, herunder vilkår for denne, vil også i betydelig grad avhenge av pantesikkerheten banken har for sine låneengasjementer.

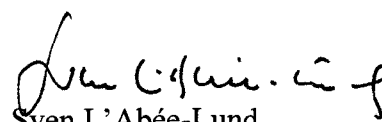
Fiskerinæringen er etter vår oppfatning i for stor grad blitt brukt som et redskap til å oppnå andre politiske mål enn å sikre lønnsomhet og konkurransekraft for utøverne i næringen. Rammebetingelsene er under stadig endring og dette skaper både usikkerhet og uforutsigbarhet for aktørene som er delaktige i fiskerinæringens verdiskapning. Stadige endringer i rammebetingelser der hensynet til lønnsom drift ikke står sentralt vil nødvendigvis også skape usikkerhet for kredittgivere og derved virke finansieringsbegrensende. Forslaget til ny forskrift er positivt, men usikkerheten hos kredittgiver vedrørende pantesikkerheten i fartøy og tillatelser er ikke eliminert med dette forslaget. Sparebankforeningen og FNH vil be om at departementet ser på dette spørsmålet på nytt.

Med vennlig hilsen

for Finansnæringens
Hovedorganisasjon

Rune Fjørtoft
Fagsjef

for Sparebankforeningen
i Norge

Sven L'Abée-Lund
Ass. direktør